Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

ПРАКТИКА ВИРОБНИЧА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри О. В. Станіслав

Луцьк 2020

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Таблиця 1

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень</th><th>Характеристика практики</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Форма навчання: денна</td><td rowspan="6">03 Гуманітарні науки
035 Філологія
Мова і література (французька). Переклад

Бакалавр</td><td>Нормативна</td></tr>
<tr><td>Рік навчання: 4-ий</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Кількість годин/кредитів
90 год. / 3 кредити</td><td>Семестр: 7-ий</td></tr>
<tr><td>Консультації: 6 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота: 84 год.</td></tr>
<tr><td>Форма контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Мова проходження практики:
французька, українська</td></tr>
</table>

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Михальчук Світлана Олександрівна
Науковий ступінь	Кандидат політичних наук
Вчене звання	
Посада	Старший викладач кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Контактна інформація	mykhalchuk.svitlana@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Консультації	Згідно з розкладом, затвердженим кафедральним протоколом. У разі необхідності запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

3. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Анотація практики. Практика виробнича перекладацька на 4 курсі ОС «Бакалавр» спрямована на забезпечення комплексного розвитку навичок та вмінь, необхідних для здійснення різних видів усного та письмового перекладу. Виробнича перекладацька практика проходить під керівництвом викладачів кафедри романських мов та інтерлінгвістики. Керівники практики консультують студентів з питань змісту і об'єму роботи практики, контролюють виконання студентами їх завдань. Студенти-практиканти роблять переклади текстів згідно профілю установ і підприємств, де вони проходять свою виробничу практику, а також беруть активну участь у житті колективу

Пререквізити. Інформаційною та теоретичною базою виробничої перекладацької практики є знання та вміння, отримані під час вивчення таких освітніх компонентів: «Основна іноземна мова», «Вступ до перекладознавства», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Академічне письмо», «Практикум з перекладу», «Художній переклад», «Послідовний переклад», «Синхронний переклад», «Практика навчальна перекладацька».

Постреквізити. Знання та навички, здобуті під час проходження практики, зможуть бути використані у подальшій професійній перекладацькій діяльності.

Мета і завдання виробничої перекладацької практики. Основною *метою* практики є застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, використання

сучасних форм, засобів та технологій перекладацької діяльності у різних типах організацій, забезпечення усної та письмової комунікації в межах діяльності перекладача-референта відповідно до профілю та потреб підприємства (синхронний переклад; двосторонній переклад; послідовний переклад; переклад у процесі переговорів тощо), удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності, забезпечення оцінки якості виконаного перекладу з оригіналом, виявлення відхилень від оригіналу, вивірення тексту перекладу в межах діяльності перекладача-референта, розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

Основним *завданням* виробничої перекладацької практики є формування у здобувачів таких загальних і фахових компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися французькою мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 14. Толерантність і усвідомлена повага до різноманітності культур.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах та регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та французькою мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій щодо дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.

ФК 13. Здатність виконувати усний та письмовий переклад різножанрових текстів високого рівня складності з урахуванням соціокультурних, семантико-стилістичних, лексико-граматичних і синтаксичних особливостей оригінального тексту.

ФК 14. Здатність визначати стратегії для забезпечення ефективної перекладацької діяльності та володіти різними прийомами з метою здійснення якісного адекватного перекладу.

Результати навчання. Проходження виробничої перекладацької практики сприяє тому, що студенти будуть:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та французькою мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН 3. Організовувати процес навчання та самоосвіти.
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, толерувати та поважати різноманіття культур.
ПРН 6. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
ПРН 10. Знати норми державної та французької літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та французькою мовами.
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН 14. Використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції перекладу, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі перекладу та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі перекладу.
ПРН 20. Забезпечувати якісний усний та письмовий переклад різножанрових текстів високого рівня складності з урахуванням соціокультурних, семантико-стилістичних, лексико-граматичних і синтаксичних особливостей оригінального тексту.
ПРН 21. Використовувати різні види стратегій та прийомів перекладу для здійснення ефективної перекладацької діяльності та якісного адекватного перекладу.

Структура (етапи) практики

Таблиця 3

№ з/п	Етапи	Зміст, основні завдання	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
1.	Підготовчий	Студенти приймають участь у настановчій конференції з перекладацької практики, де їм надається повна інформація про зміст і тривалість практики, а також форму звітності (особливості оформлення звіту і словника).	-	2	-
2.	Ознайомлювальний	Студенти зустрічаються з керівниками практики від кафедри та	4	2	-

		ознайомлюються з графіком проведення консультаційних занять керівником, знайомляться з керівниками практики від базового підприємства та отримують завдання на період практики, ознайомлюються зі специфікою діяльності базового підприємства та аналогічними за тематикою матеріалами державною мовою, складають приблизний словник спеціальних термінів.			
3.	Основний	Студенти виконують переклад спеціалізованих текстів, відвідують консультацію, яку проводить керівник практики від університету, здають заплановану частину перекладу (приблизно 10000 знаків), отримуючи рекомендації та зауваження від керівника, складають словник спеціальних термінів з коментарями відповідно до сфери знань (економіка, юриспруденція, медицина, фармакологія, лінгвістика тощо). Виконують різноманітні доручення від керівника бази практики підприємства, зокрема письмовий переклад документації, усний супровід переговорного процесу, екскурсій, ділових зустрічей, телефонних розмов, відео-конференцій, підготовка презентацій тощо.	50	2	Практичне завдання Словник 10 Переклад текстів 50 Інд.завдання 10

4.	Підсумковий	Студенти готують та здають звітну документацію. Звітна документація включає здачу: перекладу спеціалізованих текстів з французької мови українською і навпаки; звіту про проходження перекладацької практики (у довільній формі); висновка керівника від бази практики; щоденника практики; словника спеціалізованих термінів. Перекладацька практика завершується підсумковою конференцією студентів, на якій керівники практики підсумовують результати роботи студентів протягом виробничої перекладацької практики; студенти обмінюються враженнями про організацію та проведення практики; озвучують основні труднощі і проблеми, з якими стикалися протягом практики.	30	-	Практичне завдання Звіт Відгук 30
			84	**6**	**100**

Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 4

№ з/п	**Види завдань**
1.	Виконання різних видів перекладу (письмового та усного). Створення глосарію найбільш вживаних слів, з якими студент працює в процесі перекладу.
2.	Написання та переклад ділових паперів.
3.	Виконання індивідуального завдання від керівника бази практики.
4.	Виконання коректорської та редакційної правки тексту.

4. ОЦІНЮВАННЯ

Усі види діяльності студента, вказані у силабусі навчальної дисципліни «Практика виробнича перекладацька» підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою.

№ з/п	**Види завдань**	**Етап практики**	**Бали**

1.	Укладання словника спеціалізованих термінів.	Основний	10
2.	Переклад спеціалізованих текстів.	Основний	50
3.	Виконання індивідуального завдання від керівника бази практики (тренування в усному перекладі під час переговорів, телефонної комунікації тощо).	Основний	10
4.	Представлення звітної документації (щоденник, словник термінів, зразки перекладів) + відгук керівника від бази практики з виставленням оцінки.	Підсумковий	30
		Загалом:	**100**

Переклад спеціальної літератури оцінюється згідно з основними вимогами до виконання письмового перекладу. Основні критерії оцінки якості виконання перекладів можна сформулювати у такий спосіб: 1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено у похідному тексті; крім того, важливою є відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки тощо); наявність всього фактичного матеріалу (чи не було пропусків і скорочень); 2) дотримання перекладачем відповідного стилю – у тексті перекладу стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу повинен відповідати особливостям даного стилю у тексті перекладу, тобто, чи враховував студент під час виконання перекладу відмінності науково-технічного, публіцистичного та інших стилів у мовах оригіналу і перекладу; лексична та граматична правильність тексту перекладу.

Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	**Оцінка**
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 –74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

5. ПОЛІТИКА КУРСУ

Учасник освітнього процесу зобов’язаний дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою навчальної дисципліни, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

Обов’язки студента-практиканта

Студент-практикант зобов’язаний: до початку виробничої перекладацької практики отримати від університету (керівника практики) консультації, щодо оформлення всіх необхідних документів (щоденник практики, договір про проведення перекладацької практики); своєчасно прибути на базу практики з оформленим щоденником практики; двома примірниками календарного графіку проходження практики (один – для студента-практиканта, другий – для керівника практики від підприємства); вивчити і суворо

дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки; суворо дотримуватися трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку підприємства; в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та доручення керівника практикою від підприємства; систематично вести записи у щоденнику практики, фіксувати обсяг та зміст виконаної за день роботи; нести відповідальність за виконану роботу; підготувати та вчасно надати на кафедру звітну документацію; своєчасно скласти залік з перекладацької практики.

Студент готує (в електронному та паперовому варіанті) портфоліо з щоденником практики (з печаткою факультету та підписом декана; заповненим календарним графіком проходження практики; відгуком від керівника бази практики) та звітом студента про проходження практики.

Комісія, у складі якої знаходяться керівники практики, приймає диференційований залік у студентів протягом 10 днів після закінчення практики. Оцінка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

У разі здобуття студентом навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо), студент може оформити індивідуальний план і проходження практики у такому разі відбувається або дистанційно або за певним графіком.

У разі відсутності студента на практиці без поважних причин (студент отримує «0» балів) або ж незадовільної оцінки, студент зобов'язаний повторно пройти виробничу перекладацьку практику.

Вибір бази практики. Базою виробничої практики можуть бути організації та установи різних галузей та секторів освіти і науки, економіки, охорони здоров'я, культури, державного управління, фінансові та бюджетні установи, виробничо-промислові підприємства різних форм власності та інші, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми (силабусу) практики відповідних освітніх рівнів (https://bit.ly/3Ee6K4Z). Студенту надається вільний вибір бази практики, що є можливістю для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Студент, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку студентів у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти.

У питанні академічної доброчесності студент-практикант зобов'язаний самостійно, чесно та відповідально виконувати поставлені перед ним завдання, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основний перелік:

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика : Учеб. Пособие. СПб. : Союз, 2001. 238 с.
2. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований і доповнений. *Навчальний посібник для перекладацьких відділень*. Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2013. 200 с.
3. Кириленко К. І., Сухаревська В. І. Теорія та практика перекладу. К. : Нова книга, 2003. 147 с.
4. Delisle J. L'ensegnement pratique de la traduction. Beyrouth / Ottawa : Les Presses de l »université d'Ottawa, coll. « Sources-Cibles », 2005. 280 p.

Додатковий перелік:

1. Левченко В. В. Ділова французька мова. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 182 с.
2. Коптилов В. В. Теорія і практика перекладу. К., 2002. 190 с.

3. Сінченко Є. І., Ураєва І. Г. Французька мова. Практикум перекладу: метод. реком. з практики перекладу для студентів III та IV курсів факультету міжнародних відносин. Луцьк: Вежа, 2009. 92 с.
4. Федорова Л. О. Усна комунікація і переклад: навчальний посібник. К.: Вид. центр КДЛУ, 2000. 92 с.
5. Скворцов Ч. П. Учебник по устному последовательному переводу. СПб.: Союз, 2002. 157 с.
6. Казаков Т. А. Практические основы перевода. СПб. : Союз, 2005. 317 с.
7. Джеймсон Э. Теория практического перевода. СПб. : Союз, 2007. С. 99-102.
8. Ouvrard G . Les principaux aspects pratiques de la mission d’interprétation consécutive officielle. Traduire [En ligne], 230 | 2014, mis en ligne le 15 juin 2016, consulté le 30 avril 2019. URL: http:// journals. openedition. Org / traduire / 639 ; DOI : 10. 4000 / traduire. 639.